Svar på skriftligt spörsmål om att säkerställa global tillgång till ett vaccin mot covid-19

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 344/2020 rd undertecknat av riksdagsledamot Johannes Koskinen (Sdp):

> *Hur har regeringen förberett sig för att säkerställa tillgången till ett vaccin mot covid-19 såväl i Finland som globalt i så snabb takt som möjligt och*
>
> *är regeringen redo att främja det internationella avtalsarrangemang som hänvisas till i spörsmålet?*

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Vaccin- och läkemedelsutvecklingen för det nya coronaviruset samordnas internationellt av Världshälsoorganisationen (WHO). Enligt WHO:s senaste lägesbild utvecklas som bäst mer än hundra olika vacciner, varav ett tiotal har framskridit från den prekliniska utvecklingsfasen till de första kliniska testerna på människor. Preliminära resultat väntas från två studier i november–december 2020 och en tredje i januari 2021. Resultaten från andra pågående studier får vi vänta längre på. Det förväntas räcka minst ett år innan ett vaccin mot det nya coronaviruset som orsakar sjukdomen covid-19 har utvecklats och tagits i bruk även om ansträngningar görs för att påskynda utvecklingsarbetet och de obligatoriska undersökningarna i fråga om effekt och säkerhet.

Finland deltar i det internationella vaccinutvecklingsarbetet och regeringen beslutade i en tilläggsbudgetproposition att bevilja fem miljoner euro till arbetet som görs vid koalitionen för epidemiberedskap och innovationer CEPI (Coalition for Epidemic Preparedness Innovations) och Internationella vaccininstitutet IVI (International Vaccine institute). CEPI finansierar projekt, stöder vaccinforskningen och vaccinutvecklingen samt stärker produktionskapaciteten. IVI samarbetar internationellt när det gäller vaccinforskning och produktutveckling liksom för att stärka kapaciteten i synnerhet i utvecklingsländer. Vaccintillverkningen är globalt sett koncentrerad och en omfattande inhemsk vaccintillverkning är tillsvidare inte möjlig. Finland ska aktivt delta i internationell verksamhet för att säkerställa tillgången till vaccin av hög kvalitet till rimliga priser i Finland och alla andra länder.

Finland har även gett Europeiska kommissionen ett finansieringslöfte på 36 miljoner euro för att utveckla vaccin, behandlingar och diagnostiseringsmetoder för sjukdomen covid-19 liksom stärka hälsovårdssystem. I finansieringslöftet ingår bland annat ovan nämnda stödet till CEPI och IVI samt ett extra stöd till WHO liksom ett stöd till den globala vaccinalliansen GAVI. Genom dessa insatser bidrar Finland inte bara till utveckling, tillverkning och distribution av vaccinet utan även till utveckling av andra viktiga delar som knyter an till behandlingen av sjukdomen covid-19. Finland anser att pandemivaccin borde definieras som allmännyttiga folkhälsoprodukter och en

rättvis tillgång till vaccinet bör säkerställas över hela världen. Finland följer aktivt den internationella debatten om frågan och är redo att delta i eventuella förhandlingar för att skapa en internationell fördelningsmekanism.

Det nationella vaccinationsprogrammet regleras av lagen om smittsamma sjukdomar 1226/2016 och Social- och hälsovårdsministeriets (SHM) förordning om vaccinationer 149/2017. SHM lämnar förslag till statsrådet och riksdagen om att införa nya vacciner i vaccinationsprogrammet och beslutar om betydande vaccinanskaffningar. Vaccin som finns med i det nationella vaccinationsprogrammet måste på populationsnivå vara effektiva, säkra och kostnadseffektiva. Lagen om offentlig upphandling gäller i samband med vaccinanskaffningar för det nationella vaccinationsprogrammet. SHM:s kanslichef beslutar med stöd av arbetsgruppen för vaccinanskaffningar om villkoren för vaccinupphandlingen samt utgående från inlämnade anbud om vaccinanskaffningen. Institutet för hälsa och välfärd THL:s läkemedelspartihandel ansvarar för att konkurrensutsätta upphandlingen.

Finland deltar i beredningen av Europeiska unionens (EU) gemensamma planer för att vaccinera befolkningen mot sjukdomen covid-19, såvida vaccinet släpps på marknaden. Det är även möjligt för Finland att delta i EU:s gemensamma upphandling av vaccin som syftar till att i hela EU säkerställa tillgången till och ett rimligt pris på vaccinet. Europeiska läkemedelsmyndigheten (EMA) arbetar för att främja att vaccinet mot covid-19 så snabbt och smidigt som möjligt registreras samtidigt som man tar hänsyn till aspekter som gäller effekt och säkerhet. Den nationella expertgruppen för vaccinationsfrågor KRAR som tillsatts av Institutet för hälsa och välfärd THL följer noggrant med den internationella vaccinforskningen och vaccinutvecklingen samt fungerar även som expertorgan i Finlands bilaterala förhandlingar med vaccintillverkare.

Helsingfors 15.5.2020

Social- och hälsovårdsminister Aino-Kaisa Pekonen